

Nieuwsbrief Maart 2024

In deze uitgave o.a.

- IBP en robuustheid ODR; hoe staan we er op dit moment voor?
- Wijziging wet gemeenschappelijke regelingen; wat betekent dat?
- Wat kunnen wij betekenen op het gebied van energie, duurzaamheid en circulaire economie?

Voorwoord Gerard Vlekke

Graag begin ik deze nieuwsbrief met u welkom te heten in een nieuw tijdperk: de Omgevingswettijd! Na jaren van uitstel is dit tijdperk nu echt aangebroken. De Omgevingswet en ook de Wet Kwaliteitsborging Bouw zijn een feit. We hebben samen hard gewerkt aan de voorbereidingen hierop. Nu is het zover. Op 8 april a.s. informeren we geïnteresseerde raadsleden over de eerste ervaringen tijdens een raadsbijeenkomst bij ons op kantoor. In deze nieuwsbrief vindt u meer informatie over deze bijeenkomst.

Gerard Vlekke, directeur

Ook sta ik graag even stil bij onze samenwerking met de Regio Rivierenland. Komend jaar gaan we namelijk nog meer samenwerken. Dat doen we o.a. op het gebied van de energietransitie. Om de energiedoelstellingen te halen, is intensief samenwerken noodzakelijk. Wij hebben veel kennis en experts in huis, we

partners en bedrijven. Om dit alles te coördineren en hierin meer de regie te voeren, hebben wij een programmamanager energie en circulaire economie aangetrokken. Hij stelt zich in deze nieuwsbrief graag aan u voor. Maar ook op het gebied van de keuzes die we maken over de verdeling van

opgaven en vraagstukken liggen. Met als belangrijkste doel om te zorgen voor een vitale landelijke regio.

Daarnaast zetten we ons de komende 2 jaar in om aan de robuustheidseisen vanuit het IBP te voldoen. Hiervoor maken we een plan van aanpak en gaan we in overleg met alle opdrachtgevers. Daarnaast wordt er met de andere Omgevingsdiensten in Gelderland en de Provincie nagedacht over het verder verbeteren van de samenwerking

De Omgevingswet en ook de Wet Kwaliteitsborging Bouw zijn een feit.

hebben ervaringen met verschillende pilots op het gebied van energietransitie bij de gemeenten en we hebben een groot netwerk van gemeenten, keten-

onze ruimte, gaan we intensiever samenwerken met Regio Rivierenland. We brengen samen in kaart wat voor regio we willen zijn en waar gezamenlijke

Kortom er gebeurt weer veel in VTH-land, u kunt deze en andere onderwerpen terugvinden in de nieuwsbrief.

Ik wens u veel leesplezier.

IBP en robuustheid ODR; hoe staan we er op dit moment voor?

Zoals we in de vorige nieuwsbrief vertelden, heeft de commissie Van Aartsen onderzoek gedaan naar het VTH-stelsel in Nederland. Daarna is er een Interbestuurlijk Programma (IBP) opgestart om aan de slag te gaan met de aanbevelingen van deze commissie. Met als doel om de sturing op de kwaliteit van onze leefomgeving door omgevingsdiensten te versterken.

Landelijke aanpak

Een aantal activiteiten wordt landelijk opgepakt, zoals het herijken van de handhavingsstrategie, werkwijzen rondom datagericht werken, kennis borging en een landelijke arbeidsmarkt strategie.

Plan van aanpak robuustheid ODR

Ook wordt er landelijk gekeken naar de gewenste robuustheid van de omgevingsdiensten. Hiervoor zijn kaders opgesteld. Wij voldoen aan bijna alle kaders, behalve de minimale omzet voor milieu gerelateerde taken. Daarom hebben wij een plan van aanpak opgesteld om op 1 april 2026 wel te

voldoen aan deze eis. Dit plan is klaar en inmiddels door het Algemeen Bestuur (AB) vastgesteld.

Deze nieuwe robuustheidseisen dwingen ons om kritisch naar het huidige pakket aan producten te kijken. Wij zien vooral kansen voor uitbreiding van onze diensten op het gebied van bodem, energiebesparing, duurzaamheid en circulaire economie. Maar we denken ook aan extra taken voor de provincie. Hierover gaan we de komende periode in gesprek met de provincie en de gemeenten in onze regio.

Lokale aanpak

Daarnaast is er vanuit het IBP een

subsidiebudget beschikbaar gesteld aan omgevingsdiensten om zelf met ideeën te komen die bijdragen aan de versterking van het VTH stelsel. Wij kwamen in aanmerking voor een subsidie van ruim € 500.000. Voor ons was dit een mooie kans om aan de slag te gaan met verbeteringen en doorontwikkelingen die ten goede komen aan de gemeenten in onze regio.

Projecten ODR

We hebben voor de volgende projecten subsidie gekregen:

- **Het ontwikkelen van carrière-paden voor onze medewerkers.**

Met deze carrière-paden maken we >>

inzichtelijk wat er van een medewerker op een bepaald niveau wordt verwacht en hoe een medewerker zich kan ontwikkelen. Om zo gekwalificeerde medewerkers te houden en de kwaliteit beter te borgen.

- **Onderzoek naar ons mandaat en de relatie met bestuurlijk sensitieve zaken.**

Met dit onderzoek werken we aan bestuurlijke sensitiviteit en een betere balans tussen de onafhankelijke uitvoering en de aansluiting bij politieke wensen en gevoeligheden van onze deelnemers.

- **Het omzetten van inrichtingen naar Milieu Belastende Activiteiten.**

Dit is verplicht vanuit de Omgevingswet. Hierbij wordt er meer gekeken naar de daadwerkelijke activiteiten van het bedrijf. Door de subsidie

hebben wij dit kunnen doen zonder extra kosten voor de gemeenten.

- **Ons GIS (programma om via kaarten inzichtelijk te maken wat waar gebeurt) is verder doorontwikkeld in gebruiksgemak en volledigheid.**

Het instrument is hierdoor een waardevol hulpmiddel geworden voor onze toezichthouders.

- **Binnen het Datalab wordt gewerkt aan het bundelen van lokale en landelijke informatiebronnen tot totaalbeelden van branches, bedrijven of ketens van bedrijven.**

Het informatiebeeld voor de toezichthouder en de handhaver wordt daardoor enorm versterkt en gecompleteerd. Dit bevordert een integrale aanpak van een branche of bedrijf en helpt bij analyses op gebied van ondermijning.

- **Het vastgestelde VTH-beleid is vertaald naar outcome doelen die weer worden vertaald naar KPI's.** Hierdoor werken we doelgerichter.

- **Binnen team toezicht wordt de risicoanalyse doorontwikkeld.**

De keuzes die wij bij toezicht maken zijn gebaseerd op risicoprofielen van bedrijven of branches. De meting en sturing op die profielen wordt zo versterkt waardoor milieutoezicht effectiever en kostenefficiënter wordt.

- **De inzet van drones.**

Drones worden een steeds belangrijker instrument bij toezicht op alle terreinen; natuur, milieu, bodem en bouw. 2 Collega's van ODR volgen de dronepilootopleiding, zodat wij in de toekomst ook drones in kunnen zetten.

We staan er vaak niet bij stil, bij het risico dat vooral onze collega's van toezicht en handhaving lopen als ze hun werk uitvoeren. Maar zij krijgen steeds vaker te maken met agressie en bedreigingen. Dat vinden we heel kwalijk. Als werkgever stellen we alles in het werk om iedereen, en dus ook hen,

De veiligheid van onze collega's

Herkenbaarheid speelt daarbij een belangrijke rol. Daarom kunnen onze collega's zich identificeren met een toezicht-houderspas van ODR, waarop hun naam en functie staat. Daarnaast krijgen zij bedrijfskleding, waarmee zij herkenbaar zijn als medewerker van ODR en die ook hun veiligheid garandeert, zoals veiligheidsschoenen, -vestjes, -helmen en laarzen. En zij kunnen gebruik maken van 1 van de 3 elektrische bedrijfsauto's met ons logo.

Wij vinden het ook belangrijk dat onze collega's goede begeleiding krijgen en opgeleid worden. Alle collega's zijn dan ook verplicht deel te nemen aan een agressietraining. Daarnaast krijgen alle nieuwe collega's een buddy. Dat is een ervaren collega die hen opleidt, de eerste periode mee op pad

gaat en ook uitleg geeft over het omgaan met onveilige situaties. Ook hebben wij een agressieprotocol waarin staat hoe wij met agressie omgaan en hoe de nazorg is geregeld.

En onlangs hebben wij nieuwe afspraken gemaakt met de politie over ondersteuning. Als er controles plaats vinden op plekken waarbij we verwachten dat er een risico is, melden we dit vooraf aan de politie. Zodat de politie op de hoogte is en kan zorgen dat er mensen dichtbij zijn als er ondersteuning nodig is. Als we verwachten dat het risico erg groot is, dan gaat de politie mee op controle. Bij onverwacht dreigende onveilige situaties bellen onze collega's 112.

Zo zorgen we samen voor de veiligheid van onze collega's.

Binnen onze organisatie zijn Patrick van Oosteren en Wilfred Teunissen de accountmanagers. In die rol zijn zij het eerste aanspreekpunt voor onze opdrachtgevers. Zij hebben veel contact met de ambtelijk opdrachtgevers (de contactpersonen binnen de gemeenten die ook in het OGO zitten).

Wilfred Teunissen

Wilfred Teunissen, Nieuwe accountmanager ODR

In de accountgesprekken spreken zij over onderwerpen als de managementrapportages, de door ODR gerealiseerde productie (en dus de kosten) en het eventueel bijsturen op de productie. Ook komen onderwerpen als samenwerken, extra meer- of maatwerkprojecten, voortgang, algemene beleving en bestuurlijke / gemeentelijke prioriteiten aan de orde. De communicatie over inhoudelijke dossiers gaat niet via de accountmanagers, maar rechtstreeks via de medewerkers die hierbij betrokken zijn naar de gemeente. Dat werkt prima.

Per 1 november is Wilfred Teunissen bij ODR begonnen als accountmanager. Hij is 57 jaar en woont in Beuningen. Sinds 1990 heeft hij gewerkt in verschillende functies binnen het taakveld milieu.

Mijn doel als accountmanager is om de samenwerking tussen de opdrachtgevers en ODR zo goed mogelijk te laten verlopen.

Hiervoor was hij werkzaam als coördinator van de afdeling toezicht Milieu bij Omgevingsdienst Regio Nijmegen (ODRN). Het werkgebied van ODR is

voor hem geen onbekend terrein. Wilfred heeft als coördinator Milieu gewerkt bij de gemeenten Neder-Betuwe en West Maas en Waal. Vanuit de gemeente West Maas en Waal was hij betrokken bij de oprichting van ODR. Tot 2018 was Wilfred in dienst van ODR en nauw betrokken bij het bij het opstellen van de werkprogramma's.

Waarom heb je gesolliciteerd op de vacature van accountmanager en waarom weer terug naar ODR?

Na 5 jaar ODRN was ik toe aan een nieuwe uitdaging. Na mijn vertrek bij ODR ben ik in contact gebleven met Patrick. Op die manier wist ik dat de functie van accountmanager vrij kwam. Ik was meteen enthousiast. Belangrijke drijfveren om te solliciteren waren een leuke uitdagende

functie, weer samenwerken met Patrick en bekendheid met ODR en het werkgebied. Tot op heden ben ik blij met de keuze die ik heb gemaakt. De werksfeer binnen

ODR is goed en het is fijn werken in het nieuwe kantoor.

Wat ga jij bijdragen? Hoe zie jij jouw rol?
Mijn doel als accountmanager is om de samenwerking tussen de opdrachtgevers en ODR zo goed mogelijk te laten verlopen. De omgevingsdiensten zijn in 2013 opgericht met als doel om de kwaliteit van de uitvoering te verbeteren. Door de werkzaamheden op het VTH gebied te bundelen, hebben wij daar stappen in kunnen maken. De samenvoeging van de VTH taken binnen de omgevingsdiensten heeft wel consequenties voor de samenwerking met de opdrachtgevers. Denk hierbij aan het uniformeren van de werkafspraken en de wettelijk verplichting tot het opstellen van een uniform VTH beleid voor het gehele werkgebied van een omgevingsdienst.

Hoe hebben jij en Patrick de taken verdeeld?
Wij zijn ieder voor bepaalde gemeenten het eerste aanspreekpunt. De verdeling is als volgt:

- Patrick: Buren, Maasdriel, West-Betuwe en Zaltbommel
- Wilfred: Culemborg, Neder-Betuwe, Tiel, West Maas en Waal en Provincie Gelderland

Oplettende collega zorgt voor stop illegale afvoer **gevaarlijk afval**

Het materiaal is bedoeld om schadelijke stoffen af te vangen zodat die niet met het rookgas als emissie worden uit-gestoten en in de lucht terecht komen.

Dit afval werd in Duitsland gebruikt als grondstof voor kunstmest dat bedoeld is om over het land, dus in en op de bodem, te verspreiden.

De collega vroeg bij ILT of dit mocht omdat het afval de grens over ging. ILT controleert afval dat naar het buitenland gaat. Maar bij ILT dacht men dat het goed ging zoals het ging. Onze collega had geen informatie over de samenstelling van het materiaal en die kwam ook niet boven water. Daarom vorderde onze collega

deze informatie bij het bedrijf. Er bleek geen informatie over de samenstelling te zijn. Het bedrijf nam daarom monsters en analyseerde die. Uit de resultaten bleek dat alle partijen, gevaarlijk afval waren, vooral door het gehalte aan calciumfluoride.

Onze collega kreeg hulp van een collega van Omgevingsdienst Regio Arnhem (ODRA) die goed op de hoogte is van de afvalstoffen regels. Ze hadden gesprekken met de directeur van het bedrijf en de branchevereniging. Omdat de afvoer naar Duitsland op advies van de branchevereniging gebeurde, heeft deze een brief naar al haar deelnemers in Nederland

gestuurd. Daarin schreef zij dat de afvoer van het rookgas-reinigingsresidu naar Duitsland direct moest stoppen en dat ze zo snel mogelijk een afvoer zou verzorgen die aan de regels voldeed.

Door de alertheid van onze collega en dit administratieve milieu toezicht stopte een illegale afvoer van gevaarlijk afval vanuit ongeveer 16 Gelderse bedrijven van bijna 1 miljoen kilo per jaar. Vanuit heel Nederland nog veel meer.

Milieu toezicht vraagt meer en meer uithoudingsvermogen vanwege de steeds grotere administratieve belasting. Extra fijn dus als het iets moois oplevert.

Save the date: raadsbijeenkomst ODR 8 april

Op 1 januari is de Omgevingswet ingegaan. Een complexe wet die om een lange en intensieve voorbereiding heeft gevraagd. We hebben nu een paar maanden ervaring met deze wet. Bent u benieuwd wat de ervaringen, uitdagingen en leermomenten tot nu toe zijn? Kom dan naar de raadsbijeenkomst op maandagavond 8 april van 19.30 tot 22.00 uur bij ons op kantoor.

Tijdens het 2e deel van de avond staan we stil bij de ontwikkelingen en uitdagingen in de regio. We wisselen dan graag met u van gedachten over de waarde en rol van ODR in regio Rivierenland.

Zet de datum alvast in uw agenda!

Wijziging wet gemeenschappelijke regelingen; **wat betekent dat?**

De Wet gemeenschappelijke regelingen is aangepast. In Rivierenland hebben we dit regionaal opgepakt. De nieuwe (concept) gemeenschappelijke regeling is tot stand gekomen door gezamenlijke raadsbijeenkomsten van 8 gemeenten en de verschillende gemeenschappelijke regelingen.

De nieuwe (concept) regeling ligt ter zienswijze bij de gemeenteraden. Maar waarom is de wet gewijzigd en wat houdt de wijziging in?

Waarom is er een wijziging?

Volksvertegenwoordigers, zoals gemeenteraden en –raadsleden, ervaren een te grote afstand tot gemeenschappelijke regelingen. Hierdoor komt de democratische legitimatie onder druk te staan. Met deze wijziging wordt de betrokkenheid van de volksvertegenwoordigers (gemeenteraden, provinciale staten en besturen van waterschappen) bij het bestuur van een samenwerkingsverband verbeterd.

Wat houdt de wijziging in?

De volksvertegenwoordigers krijgen meer mogelijkheden om de eigen controlerende

en kaderstellende rol bij gemeenschappelijke regelingen te versterken. Ook wordt de democratische legitimatie van de besluitvorming binnen zo'n samenwerkingsverband vergroot.

Volksvertegenwoordigers hebben het recht een zienswijze in te dienen, zij kunnen een gemeenschappelijke adviescommissie voor raadsleden instellen en afspraken maken over hoe om te gaan met burgerparticipatie.

Ook krijgen volksvertegenwoordigers meer invloed op het functioneren van een regeling. Zij zijn verplicht afspraken te maken over evaluatie van de regeling en over (financiële) gevolgen van uittreding voor de uittredende deelnemers. Zo is vooraf al voor de deelnemers duidelijk wat de (financiële) gevolgen zijn

bij een eventuele uittreding. Daarnaast komen er extra controlebevoegdheden, zoals de mogelijkheid om een gezamenlijke enquête uit te voeren naar het functioneren van de gemeenschappelijke regeling als geheel.

Wel moeten alle betrokken raden in meerderheid met deze enquête instemmen.

Wat betekent de wijziging voor de gemeenten in onze regio?

Gemeenteraden krijgen meer invloed op besluiten van een gemeenschappelijke regeling.

Wat betekent dat voor ODR?

Het algemeen en/of dagelijks bestuur van ODR zal vaker besluiten ter zienswijze moeten voorleggen aan de gemeenteraden.

ODR op bezoek bij de gemeenteraden

Als Omgevingsdienst hebben wij intensief contact met onze opdrachtgevers. Vooral met de vertegenwoordigers van de gemeenten in ons Dagelijks en Algemeen Bestuur, de bestuurlijke opdrachtgevers, de ambtelijke opdrachtgevers en met ambtenaren van de gemeente.

Maar minder met de gemeenteraden. Zij hebben vaak niet zo goed in beeld wat wij doen en voor hen kunnen betekenen. Daarom gaan wij op bezoek bij de gemeenteraden in onze regio. Tijdens deze bezoeken vertellen we over ons werk en over ontwikkelingen, zoals de Omgevingswet, de Wkb, de robuustheid. De gemeenteraden kunnen vooraf laten weten welke thema's zij graag op de agenda zien. Zoals bijvoorbeeld uitleg over hoe en op welke momenten we gemeentebesturen informeren over de begroting, jaarrekening en voortgang.

We zijn al op bezoek geweest bij de gemeenten Maasdriel en Buren. Maar ook voor andere gemeenten staan de bezoeken gepland. De bezoeken worden als zeer nuttig ervaren. De gemeenteraden geven aan dat ze een beter en vollediger beeld hebben van de taken en werkwijzen van ODR en de uitdagingen die we hebben, waaronder het voldoen aan de robuustheidscriteria.

Wij kijken uit naar de volgende bijeenkomsten.

Wat kunnen wij betekenen op het gebied van energie, duurzaamheid en circulaire economie?

Energietransitie is één van de grote speerpunten in Nederland en in Gelderland. In Gelderland is het doel dat we in 2030 minimaal 55% minder CO₂ uitstoot produceren en in 2050 geheel klimaatneutraal zijn. De doelen zijn ambitieus. Gemeenten, diverse partners als de RES en ODR moeten samenwerken om deze te behalen. En dat doen we dan ook.

Zo werken we met verschillende partijen samen binnen de RES. Daar wordt in eerste instantie gekeken waar we duurzame energie kunnen opwekken in de regio. Maar energie die je bespaart, hoef je niet op te wekken. Wij hebben weer veel expertise op het gebied van energiebesparing. Daarin vinden wij elkaar en versterken wij elkaar.

Vanuit onze rol als vergunningverlener en toezichthouder zijn we bij veel onderdelen betrokken. Zoals bij plannen en initiatieven, het bouwen voor particulieren en bedrijven en het gebruik van bedrijfsgebouwen. We komen bij zo'n 10% van de 9000 bedrijven in Rivierenland langs voor energiecontroles. Wij stimuleren en adviseren ondernemers om hun bedrijfspanden verder te verduurzamen.

Door ons ook te richten op de overige 90% van de bedrijven met de nadruk op stimuleren en adviseren, kunnen wij een flinke impuls geven aan het energie besparen en dus aan de CO₂ doelstellingen. Dat doen we door deel te nemen aan expertisecentrum (DOE) van de RES.

Een initiatief om ondernemers te helpen bij verschillende vraagstukken over verduurzaming en energiebesparing. Maar ook met de pilot zonnepanelen op bedrijfsdaken in de gemeente Buren en het inzetten van een energiecoach MKB voor de gemeente Zaltbommel. Hier liggen nog meer kansen.

Wij zijn ook betrokken bij het goed en veilig inpassen in de omgeving van decentrale opwekking en opslag van

energie. De netcongestie is op dit moment een groot probleem waarin onorthodoxe maatregelen genomen moeten worden. Het is belangrijk om zo vroeg mogelijk in de planfase met elkaar in gesprek te zijn.

Ook zijn wij aan zet om met ondernemers te kijken hoe ze zo weinig mogelijk met afval gaan slepen en nog beter hun proces kunnen inrichten dat ze minder afval produceren.

Kortom: we zien nog genoeg kansen om gemeenten te helpen met het behalen van hun doelstellingen om een meer duurzame gemeente te zijn. En dat is ook de reden dat we een programmamanager energie en circulaire economie hebben aangetrokken. Hij stelt zich graag aan u voor.

Programmamanager energie en circulaire economie; **Axel Roeten**

In november is Axel Roeten gestart. Axel heeft milieukunde en Environmental Science gestudeerd. Bij de Omgevingsdienst Flevoland & Gooi en Vechtstreek heeft Axel o.a. het thema “Energiebesparing bij bedrijven” vorm gegeven en een nieuwe toezichtstrategie ontwikkeld waarvoor zij de landelijke innovatieprijs toezicht en handhaving hebben gewonnen. Axel gaat bij ODR als programmamanager energie en circulaire economie aan de slag.

Het is zijn droom om binnen ODR een toezichtstrategie te ontwikkelen die gebruik maakt van moderne techniek, waarmee we bedrijven kunnen ondersteunen in de duurzaamheidsopgave en gelijktijdig het toezicht vergemakkelijken. We vragen hem naar zijn eerste indruk en ambities.

Jij bent gestart als programmamanager energie en circulaire economie bij ODR. Wat is je eerste indruk?

Ik heb een erg goede eerste indruk! Er zijn al veel controles op de energiebesparingsplicht bij bedrijven uitgevoerd. Daar mogen we trots op zijn. Ook mogen we trots zijn op de toezichthouders. Ze zijn enthousiast, leergierig en proactief met energiebesparing bezig. Ik heb dat wel eens anders meegemaakt. Want een themacontrole ‘energie’ is complex. Dat doe je niet zomaar. De toezichthouders krijgen te maken met verschillende systemen en ingewikkelde technieken. Om daarover met een ondernemer het gesprek aan te gaan, is spannend. Om hen hierin nog beter te ondersteunen is investeren in opleiding en ervaring belangrijk.

Verder vind ik dat ODR te bescheiden is. Dat is helemaal niet nodig. We mogen wat meer naar buiten treden met de successen die we behalen. Dat is goed voor de toezichthouders en onze opdrachtgevers. We zijn een professionele club mensen met verstand van

zaken en we spelen een rol van betekenis bij de verduurzaming van bedrijven.

Op het gebied van Circulaire Economie (CE) is er nog een slag te slaan. Dit thema is erg abstract en dus moeilijk te vertalen naar het praktisch uitvoeren.

Welke ontwikkelingen zie jij waar ODR een belangrijke rol in speelt?

Ik zie veel ontwikkelingen op het gebied van milieu en bouw waar wij een rol van betekenis in spelen. Het zijn er te veel om hier te noemen. Ik licht er een paar toe.

Door de uitbreiding van de energiebesparingsplicht naar alle vergunningplichtige bedrijven en de glastuinbouw, neemt het aantal energiecontroles toe. Omdat bedrijven verplicht worden om CO2 te reduceren via duurzame opwek, gaan we tijdens de controles ook kijken of bedrijven mogelijkheden hebben om in hun eigen energiebehoefte te voorzien. We zien een tendens dat het aantal bodemenergiesystemen flink toeneemt. Wij houden toezicht op het plaatsen van deze systemen en het registreren ervan. Ook gaan we intensiever samenwerken met de gemeenten, de provincie Gelderland, de RES (Regionale Energie Strategie Rivierenland), het Energie Loket Rivierenland, Energie Samen Rivierenland en alle andere lokale energie-

initiatieven. En zo zijn er nog veel meer ontwikkelingen op het gebied van milieu waar kansen liggen.

Maar er zijn ook allerlei ontwikkelingen op het gebied van bouw. Nederland wil een volledig circulaire bouweconomie in 2050. Circulair bouwen gaat dus een steeds prominenter plaats innemen bij de vergunningverlening. Dit betekent een aanzienlijke verandering van de manier waarop wij omgevingsvergunningen (bouw) moeten toetsen. Er zijn plannen om op 1 januari 2025 de nieuwbouweisen met betrekking tot de milieuprestatie en de energieprestatie aan te scherpen en te verbreden. Een voorbeeld is de milieuprestatie gebouwen (MPG). Deze wordt verbreed naar gebouwen met andere gebruiksfuncties dan wonen en kantoren. De berekeningssystematiek gaat op de schop en het beoordelen van omgevingsvergunningen (bouw) wordt complexer. En zo zijn er op het gebied van bouw nog veel meer ontwikkelingen die gevolgen hebben voor onze organisatie.

Wat betekent dit voor ODR?

Wij moeten ons hier goed op voor-

>>

bereiden en op anticiperen. We moeten samen nadenken en bepalen hoe we met bepaalde thema's omgaan, welke rol wij willen spelen en wat onze ambitie is. We moeten nadenken over hoe we onze opdrachtgevers kunnen ontzorgen. Daarvoor moeten we investeren in vernieuwing, opleiding, processen, mensen, kennis en ervaring.

Zo moeten de vergunningverleners bouw bijvoorbeeld meer kennis ontwikkelen over circulariteit en energie-neutraal bouwen. Maar we moeten ook meer informatie registreren. Denk aan circulaire materialen die na de sloop van een gebouw weer hergebruikt moeten worden. Vergunningverleners milieu krijgen straks te maken met bedrijven die willen innoveren en experimenteren op het gebied van de circulaire economie.

Welke ruimte geef je deze bedrijven en hoe hou je daar toezicht op?

Het Landelijk afvalbeheersplan wordt binnenkort vervangen door het Circulaire materialenplan. Dit geeft ruimte om ook aan de voorkant mee te denken met ondernemers hoe ze hun producten maken, zodat in de afvalfase het product eenvoudig te recyclen is. Dit vraagt om andere vaardigheden van toezichthouders en vergunningverleners en een verdieping van kennis over grondstoffen en materialen. Gemeenten gaan experimenteren met circulaire hubs of een upcyclecentrum. Hoe gaan we hiermee om binnen de juridische randvoorwaarden? Circulariteit is een mooie theorie, maar er zullen altijd ondernemers zijn die hier andere bedoelingen mee hebben. Ik denk daarom dat de komende jaren het

team ketentoezicht meer verantwoordelijkheid krijgt. Dan hebben we het nog niet gehad over veiligheid. Want de netcongestie heeft gevolgen voor de manier waarop we met energie omgaan. Ik voorzie dat bedrijven steeds meer overgaan tot opslag van energie in bijvoorbeeld lithium-Ion batterijen. Wat betekent dat voor de brandveiligheid voor omwonenden? Hoe gaat de ODR hierop handelen?

Genoeg uitdagingen dus. Hoe pak je dit aan? Waar begin je?

Ik ga aan de slag met het schrijven van het 'Programma Energie en Circulaire Economie' waarin we vastleggen wat onze visie en aanpak is. Dat kan ik natuurlijk niet alleen. Ik heb daarvoor input nodig van collega's, gemeenten en andere partijen.

Ruim 60 veehouderijen maken gebruik van de stoppersregeling

De stikstofproblematiek bij veehouderijen is al veel jaren een aandachtspunt. In 2005 werd het Besluit ammoniakemissie huisvesting veehouderij van kracht om de stikstofemissie bij veehouderijen te verlagen.

Voor bepaalde diercategorieën was alleen een huisvestingssysteem toege-

staan met een emissiefactor lager of gelijk aan een maximale emissiewaarde. Dit had met name gevolgen voor varkens- en pluimveehouderijen.

Emissiearm maken stallen of gebruik maken stoppersregeling

De stallen van deze bedrijven moesten in veel gevallen emissiearm gemaakt worden. Maar dit bracht hoge kosten met zich mee. Voor veehouders die deze kosten niet wilden maken werd een gedoogbeleid opgesteld. Deze bedrijven mochten onder bepaalde voorwaarden doorgaan met hun bedrijfsvoering, maar

moesten uiterlijk 1 januari 2020 stoppen met het houden van varkens of kippen.

73 aanmeldingen stoppersregeling

Voor deze stoppersregeling hadden zich 73 bedrijven aangemeld. Deze bedrijven ontvingen in 2018 een brief van ODR en zijn ook bezocht door vergunningverleners van ODR. Daarbij is nogmaals aangegeven dat er na 1 januari 2020 geen varkens en kippen in de stallen aanwezig mochten zijn. Ook is aangegeven dat de bedrijven nog steeds een mogelijkheid hadden om een doorstart te maken. | Toezichthouders hebben de bedrijven in de periode na 1 januari 2020 bezocht.

Ongeveer 60 bedrijven gestopt met het houden van varkens of kippen

Uiteindelijk zijn circa 60 bedrijven gestopt met het houden van varkens of kippen. Van deze bedrijven is in 2023 de vergunning voor het houden van varkens en kippen ingetrokken. De andere bedrijven hebben hun stallen toch aangepast en voldoen aan de emissiewaarde.

ODR intensiveert energiecontroles bij 200 bedrijven

Energie besparen is niet meer vrijblijvend voor bedrijven en instellingen. Bij een verbruik boven 50.000 kWh en/of 25.000 kuub gas zijn zij verplicht om hun energiegebruik te verminderen en de Rijksdienst Voor Ondernemend Nederland (RVO) daarvan op de hoogte te stellen.

Deze meldplicht is in 2019 voor het eerst ingevoerd en wordt elke 4 jaar herhaald. Bedrijven hadden zich dus voor 1 januari 2024 (opnieuw) moeten melden. Dit geldt ook voor een aantal nieuwe categorieën bedrijven, zoals vergunningplichtige bedrijven (categorie C-inrichtingen), glastuinbouwbedrijven en ETS-bedrijven. Deze bedrijven zijn vanaf 1 juli 2023 toegevoegd aan de energiebesparingsplicht.

Wij verwerken deze gegevens in een database en analyseren deze gegevens. Wat opvalt is dat het aantal meldingen in 2023 (722) lager ligt dan in 2019 (1058). Ook zien we dat veel nieuwe bedrijven zich hebben aangemeld. Dat is positief. Als we de data uit 2019 en 2023 bij elkaar voegen, blijkt daaruit dat er zo'n 1300 á 1400 bedrijven binnen Rivierenland een energiebesparingsplicht

hebben. Wij vergelijken deze data. Op basis van die vergelijking gaan wij bij ongeveer 200 bedrijven een controle uitvoeren op de energiebesparingsplicht. Daarbij kijken wij ook hoe bedrijven gestimuleerd kunnen worden om energiebesparing hoog op de agenda te zetten en wordt met een schuin oog naar

de netcongestie gekeken.

Heeft u vragen over deze controles? Neem dan contact op met Axel Roeten, programmamanager energie en circulaire economie, a.roeten@odrivierenland.nl, 06 - 29 645 653.

Controles stookinstallaties bij bedrijven

'Samen houden wij de omgeving veilig en voorkomen we energieverstopping'. Dat is de reden dat een aantal bedrijven in regio Rivierenland een brief ontvangt van ODR. Het gaat om bedrijven waarvan bekend is dat zij een stookinstallatie hebben waarvan de keurings termijn binnenkort verloopt of al is verlopen.

Veel bedrijven hebben een onderhoudscontract voor hun stookinstallatie, maar weten niet dat het wettelijk verplicht is om de installatie elke 4 jaar te laten keuren. Wij attenderen de bedrijven

hierop en vragen hen om de installatie binnen 4 maanden te laten keuren. Deze keuring moet uitgevoerd worden door een onafhankelijk SCIOS-gecertificeerd bedrijf. Deze controleert of de stookinstallatie veilig en energiezuinig werkt. Zo wordt luchtverontreiniging zoals koolstofmonoxidevergiftiging en CO2 uitstoot, explosiegevaar en energieverstopping voorkomen.

Na 4 maanden controleren wij of de keuring is uitgevoerd. Als dit niet is gebeurd, lopen de bedrijven het risico op een last onder dwangsom (boete).

Omgevingswet en Wkb. Hoe gaat het tot nu toe?

De Omgevingswet en de Wkb zijn 1 januari 2024 ingegaan. We hebben ons samen met de gemeenten en andere ketenpartners zo goed mogelijk voorbereid. De eerste indruk is dat het best goed gaat.

De eerste 2 maanden van 2024 waren we vooral bezig met het afhandelen van het grote aantal aanvragen dat eind december nog was ingediend. We ontvingen ruim 560 aanvragen in de laatste 6 weken van 2023. Ruim 300 meer dan in dezelfde periode in 2022. Toen ontvingen we 250 aanvragen. Deze aanvragen worden nog onder de oude wetten afgehandeld. Daar waren ook een flink aantal grote aanvragen bij, voor het bouwen van meer dan 20 woningen en voor het afwijken van het bestemmingsplan.

De nieuwe aanvragen in 2024 in het Omgevingsloket onder de Omgevingswet kwamen langzaam op gang. Het waren in eerste instantie vooral kleinere aanvragen zoals het kappen van een boom. Maar nu worden er ook bouwaanvragen en aanvragen om af te wijken van het Omgevingsplan ingediend. We ontvingen in de eerste 6 weken ruim 160 aanvragen.

Bij het ontvangen van de aanvragen hadden we last van een onvolkomenheid in het landelijke omgevingsloket. De contactgegevens van de aanvragers werden niet altijd ingevuld. Dit wordt nu landelijk opgepakt.

Ook is soms de locatie van de aanvraag moeilijk te herleiden, als de locatie geen adres heeft. Dit levert extra werk op bij het behandelen van die aanvragen. En doordat ons zaakstelsel anders ingericht moest worden, bleek dat het niet altijd goed ging bij het publiceren. Zo werden ten onrechte ook de conceptaanvragen gepubliceerd alsof het om een definitieve vergunningaanvraag ging. Dat leidde soms tot extra vragen van bewoners.

We hebben bij ODR een (re)actieteam ingericht dat onvolkomenheden zo snel mogelijk oplost en vragen van medewer-

kers snel beantwoord. Bij de frontoffice en de receptie is niet een grote toename aan telefonische vragen van bewoners geconstateerd, we zien wel een toename aan informatieverzoeken per e-mail.

We constateren ook dat aanvragers soms moeite hebben om de vragen in het Omgevingsloket goed in te vullen. Dat leidt in een aantal gevallen tot verkeerde aanvragen die later weer ingetrokken worden. Het vervelende daarbij is dat wij hiervoor vaak wel leges moeten heffen, omdat niet alle legesverordeningen mogelijkheden bieden om daar van af te wijken. Wij zijn nu aan het monitoren hoe vaak dit voorkomt en zullen dit punt met de gemeenten bespreken.

We hebben nog geen meldingen op grond van de Wet kwaliteitsborging bouwen (Wkb) ontvangen. Wel lopen nog een aantal proefprojecten

COLOFON

Deze nieuwsbrief is een uitgave van Omgevingsdienst Rivierenland (ODR). ODR is een gemeenschappelijke uitvoeringsorganisatie van 8 gemeenten en de provincie Gelderland. U ontvangt deze nieuwsbrief, omdat u bestuurder, raadslid, statenlid of medewerker bent van een deelnemende gemeente of de provincie. Wilt u zich abonneren op deze nieuwsbrief? Mail dan 'abonneren nieuwsbrief ODR' naar communicatie@odrivierenland.nl. De ODR nieuwsbrief verschijnt 4 keer per jaar.